

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW
DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 27 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten, wat betreft de activeringstrajecten en de arbeidsmatige activiteiten

- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Sinds 1 juli 2018 kunnen personen die niet betaald aan de slag kunnen omwille van medische, mentale, psychische, psychiatrische en/of sociale problematieken toegeleid worden door VDAB naar activeringstrajecten. Een casemanager Werk en een casemanager Zorg stellen samen met de persoon een actieplan op met acties gericht op het wegwerken of stabiliseren van de problemen en het zetten van stappen naar betaald werk. Een netwerk van dienstverleners uit werk, sociale economie, zorg en welzijn voeren deze acties uit. Het regelgevend kader waarin de activeringstrajecten worden gevat wordt geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Gelet op de doorlooptijd van het voorgaande, dienen de mandaten verlengd te worden van vier tot vijf jaar om de continuïteit van de dienstverlening te kunnen garanderen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Werk en Sociale Economie
Beleidsveld: werk

Beleidsdomein: Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding
Beleidsveld: welzijn

Het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten is de decretale basis voor de activeringstrajecten die vanaf juli 2018 via een tender door VDAB worden geïmplementeerd.

De beleidsnota's WSE en WVG vermelden een evaluatie en eventuele bijsturing van de uitvoering van het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten. Om dit mogelijk te maken lopen momenteel twee onderzoeken, waaronder een procesevaluatie van de activeringstrajecten (uitgevoerd door het HIVA in het kader van VIONA). De resultaten worden in het voorjaar 2021

verwacht en het is de bedoeling om de resultaten mee te nemen in de toekomstige hervorming van het regelgevend kader (decreet houdende de werk- en zorgtrajecten en uitvoeringsbesluit).

Rekening houdende met de duurtijd van een eventuele aanpassing van het regelgevend kader en de lopende tender, wensen we in het uitvoeringsbesluit van 2 februari 2018 de duurtijd van het mandaat van de penhouder te verlengen van vier naar vijf jaar.

Op deze manier kunnen in de loop van het regelgevend proces (evaluatie en aanpassing van het regelgevend kader) nog steeds personen worden toegeleid naar activeringstrajecten. Zo kan de continuïteit van de dienstverlening aan de werkzoekenden worden gewaarborgd, met respect voor het bestek waar de penhouders hebben op ingetekend.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd onderworpen aan:

- het taal- en wetgevingsadvies nr. 2021/84 van 04 maart 2021;
- het gunstig advies van de inspectie van financiën van 18 maart 2021.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten is de decretale basis voor twee types dienstverlening:

- Activeringstrajecten;
- Arbeidsmatige activiteiten.

Dit aanbod voor personen met medische, mentale, psychische, psychiatrische en/of sociale problematieken werd op 1 juli 2018 geïmplementeerd.

Voor activeringstrajecten werd een casemanager Werk aangeduid door VDAB en casemanagers Zorg erkend door het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Zij staan samen met de persoon in voor de opmaak van een actieplan met acties op vlak van begeleiding naar en op een werkvloer en acties om de medische, mentale, psychische, psychiatrische of sociale problemen te stabiliseren dan wel weg te werken. De trajecten kunnen tot 18 maanden duren en onder bepaalde voorwaarden verlengd worden met zes maanden.

Een netwerk aan dienstverleners uit beide beleidsdomeinen staat in voor de uitvoering van de acties. VDAB gunde deze mandaten via een uitbesteding aan zes penhouders en hun netwerk aan dienstverleners. VDAB staat in voor de toeleiding van de deelnemers naar de activeringstrajecten.

Binnen de projectperiode 01/07/2018 tot 31/12/2018 was het mogelijk om maximaal 1770 trajecten op te starten. In totaal werd er 88% van dit contingent benut en werden er 1566 trajecten toegeleid. De provincies Oost-Vlaanderen en Limburg benutte dit objectief volledig. Daarom werd er op het jaareinde nog een verhoging van contingent doorgevoerd in beide provincies. In Antwerpen werd 87% toegeleid, in Vlaams-Brabant bedroeg dit 86%. In West-Vlaanderen ging het om een benutting van 76 %.

Tijdens de volgende projectperiode (01/01/2019 - 31/12/2020) werd er een objectief van 1100 trajecten vastgelegd, waarvan de toeleidingsgarantie 827 bedroeg. In december 2020 waren er 1060 werkzoekenden in totaal toegeleid. In twee provincies (Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant) werd het contingent volledig benut. In West-Vlaanderen werd er 95% gerealiseerd, in Antwerpen 94% en in Limburg 86%.

Het aantal activeringstrajecten wordt jaarlijks bepaald in functie van de noden en de beschikbare middelen. Voor de periode 2018-2021 gaat het om 1.100 activeringstrajecten op jaarbasis. In 2022 zijn 1.200 activeringstrajecten voorzien, vanaf 2023 gaat het om 1.300 activeringstrajecten. Dit groeipad werd voorzien bij de principiële goedkeuring van het uitvoeringsbesluit, maar kan uiteraard bijgesteld

worden in functie van de noden en de beschikbare middelen (bij de verschillende betrokken entiteiten).

Via Viona (strategisch arbeidsmarktonderzoek) loopt momenteel een projectoproep om de activeringstrajecten te evalueren. De opdracht werd gegund aan het HIVA en de resultaten worden dit voorjaar verwacht. We willen deze resultaten meenemen in een aanpassing van het regelgevend kader (decreet houdende de werk- en zorgtrajecten en uitvoeringsbesluit).

De activeringstrajecten worden momenteel door het werkveld als complex ervaren, waardoor een optimalisatie van het samenwerkingsmodel wel op zijn plaats lijkt.

De duurtijd van de mandaten van de penhouders werd in het uitvoeringsbesluit bepaald op vier jaar. Concreet betekent dit dat VDAB tot 30 juni 2022 nieuwe deelnemers kan toeleiden en zij een activeringstraject kunnen opstarten. Om na die datum nieuwe deelnemers te kunnen toeleiden zouden nieuwe mandaten gegund moeten worden. Rekening houdende met de doorlooptijd van het regelgevend proces en de doorlooptijd van een uitbesteding zal het niet mogelijk zijn om vanaf 1 juli 2022 reeds nieuwe mandaten toe te kennen. Een nieuwe uitbesteding op basis van de huidige voorwaarden, voor een periode van vier jaar of voor een kortere periode, lijkt ons niet wenselijk gezien de administratieve belasting die dit voor alle betrokken partijen met zich mee brengt. VDAB heeft gekozen voor een Raamovereenkomst waardoor het, mits aanpassing van het artikel in het besluit, mogelijk zou zijn om ook na 1 juli 2022 nieuwe activeringstrajecten op te starten. Het voorstel van de aanpassing van het artikel in het besluit werd afgestemd met de penhouders, aangezien zij ook bereid moeten zijn om na 1 juli 2022 nog nieuwe activeringstrajecten aan de huidige voorwaarden op te starten.

We stellen een verlenging van het mandaat van vier naar vijf jaar voor, zodat we ruimte creëren om de regelgeving aan te passen en tot uiterlijk 30 juni 2023 nieuwe deelnemers kunnen opstarten.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 wijzigt de periode van mandatering van de penhouder van vier naar vijf jaar. Het mandaat van de penhouders begon op 1 juli 2018 te lopen en zou, zonder wijziging, lopen tot 30 juni 2022. Personen zouden tot die datum kunnen toegeleid worden en een activeringstraject opstarten. Concreet betekent de wijziging van vier jaar naar vijf jaar dat personen tot 30 juni 2023 toegeleid kunnen worden en een activeringstraject opstarten. Dit biedt ons voldoende tijd om het regelgevend proces voor de aanpassing van het decreet en het uitvoeringsbesluit te kunnen doorlopen, zonder de continuïteit van de dienstverlening in het gedrang te brengen.

De einddatum van het mandaat van de casemanager Werk en de casemanager Zorg wordt door de bevoegde ministers bepaald bij de toekenning van het mandaat. Na de goedkeuring van de verlenging van het mandaat van de penhouders zullen deze mandaten ook effectief verlengd worden. De casemanagers staan immers in voor de opmaak van het actieplan dat de penhouders en hun netwerk uitvoeren alsook voor het eindadvies na het doorlopen van het activeringstraject.

Artikel 2 behoeft geen verdere toelichting

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De voorgestelde wijziging aan de periode voor mandatering van de penhouders en de casemanagers heeft geen budgettaire impact. Het besluit stelt dat de compensatievergoedingen worden toegekend binnen het jaarlijks goedgekeurde begrotingskrediet. In de nota aan de Vlaamse Regering van 13 oktober 2017 bij de eerste principiële goedkeuring van het BVR bij dit decreet, werd een

meerjarenbegroting opgenomen met een groeipad voorzien voor de activeringstrajecten. Voor de periode 2018-2021 gaat het om 1.100 trajecten op jaarbasis, voor 2022 worden 1.200 trajecten voorzien en vanaf 2023 gaat het om 1.300 trajecten. Het aantal trajecten wordt jaarlijks bepaald in functie van de noden en de beschikbare middelen.

Zowel vanuit VDAB als WVG wordt €1,581 miljoen middelen voorzien in 2021, afgebakend binnen volgende begrotingsartikelen:

- VDAB: begrotingsartikel JB0-1JDB2CX-IS;
- WVG: begrotingsartikel GB0-1GCF2EY-IS.

Het gunstig advies van de inspectie van financiën werd ontvangen op 18 maart 2021. De inspectie van financiën formuleerde geen opmerkingen inzake wettigheid, regelmatigheid, doelmatigheid en budgettaire inpasbaarheid op termijn.

B. ESR-TOETS

Het voorliggend voorontwerp van besluit heeft geen impact op ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

VDAB staat in voor de toeleiding en opvolging van deelnemers aan activeringstrajecten alsook voor de mandatering en betaling van de compensatievergoeding aan de casemanager Werk en de uitbesteding aan de penhouders die een netwerk van dienstverleners vertegenwoordigen.

De mandatering en betaling van de compensatievergoeding aan de casemanagers Zorg wordt opgenomen door het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, afdeling Welzijn en Samenleving.

Het ontwerp van besluit heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorliggend voorontwerp van besluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen. Lokale besturen kunnen via het OCMW als partner instappen in een samenwerkingsverband.

E. VERDER TRAJECT

Na de beslissing van de Vlaamse Regering zal dit voorontwerp van besluit voorgelegd worden voor advies aan de sociale partners (SERV) en de Raad van State.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 27 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten, wat betreft de activeringstrajecten en de arbeidsmatige activiteiten;

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor het tewerkstellingsbeleid:

2.1. te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de SERV en de Vlaamse raad WVG met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen,

2.2. te machtigen te beoordelen of voornoemd advies aanleiding kan geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst,

2.3. te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemd advies geen aanleiding geeft tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding

Wouter BEKE